

Exedræ Ecclesiasticæ Sive Concionvm Moralium ... t. ...

In Dominicas totius anni

Schrötter, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1687

XXXII. In Domin. III. Post Pentec. Erant appropinquantes ad Jesum publicani & peccatores. Luc. 15. Arg. Asylum peccatorum.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56286](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-56286)

CONCIO XXXII.

IN DOMINICA III. POST PENTECOSTEN:
Erant appropinquantes ad Iesum publicani, & pec-
catores. Luc. 15.

ARGUMENTUM.
ASYLVM PECCATORVM.

I.

Acrosancto Ro-
manorum plebi-
scito firmatum e-
rat, ut filius parri-
cidii reus in cu-
leum vivus insu-
tus in flumen u-

frusta medius distraheretur? Cur hoc
pacto in eos animadverterant, ut eo-
rum ossa terra non tangeret? Cur ita
fluctibus jaetabantur, ut nonquam ab-
luerentur? Ita ejicerentur, ut ne ad saxa
quidem mortui conquiescerent?

Respondebat id, sanctissime con- Parricida
stitutum fuisse, ne illum hac ratione pœna.

elementum à parricida nefandissimo
contaminaretur. Noluerunt, inquit
corpus feris objicere, ne bestiis quo-
que, quæ tantum scelus attigissent, im-
mani oribus uteremur; non sic nudos
in flumen dejicere, ne cum delati es-
sent in pelagus, illud polluerent, quo
cetera, quæ violata sunt, expiari pu-
tantur. Vim quamplam, ac maculam
elementis affricaturos rebantur, si nu-
dos ulli concredidissent. Horret ac re-
fugit natura parricidi lcelus, & contra
id ipsum in vindictam assurget, ultu-
ra maculam, si forte impium eidem
excruciandum commisissent. Catè hæc
satis ab ingenio quantumvis supersti-
tioæ gentilitatis cataclysmo involuto
disputata.

Verum quod ille de uno parricidii
crimine differuit, id ego omnibus pro-

Qq 3

prium

Cic. pro Ro-
ficio.

prium flagitiis enuntio. Conferta acie
omnis creatura in peccatorem des-
vit, ac loricatur; & ne aut communio-
ne quapiam contaminetur, aut justum
de impiis, tanquam in communem pa-
rentem reis exigit supplicium: *Crea-
tura tibi Factori deserviens, excandescit*
Sap. 16.24. *in tormentum adversus injustos.*

Ambro. 66. De Core, Dathan, & Abyron scri-
bit D. Ambrosius: *Abripiuntur noxii,*
*& ita ab omnibus mundi bujus elongan-
tur elementis, ut nec aërem haustu, nec
caelum visu, nec mare tactu, nec terram
contaminarent sepulchro.* De aliis itidem
elementis ac creaturis constat, quod
cum eas in obsequium hominis Au-
thor naturæ considerit innoxias, con-
tra prævaricantem universas inimica-
ri, & ex rerum natura impium proscri-
ptum ire. *Hiunc tellus, nisi benignitate
Numinis infranaretur actutum vivos
absorberet, ad orcum ablegatura, aër
pestilenti afflatu à se repelleret;* ignis
excoquere in unam cineris massam fe-
minaret, caro ipsa inhospitanti animæ
gravissima quæque tormenta molire-
tur. *Creatura tibi Factori deserviens ex-
candescit, &c.* Quas tu peccator extre-
mè deperis; illæ te extremè perditum
eunt. Quò igitur te tandem recipies?
ubi securum in tantis periculis nanci-
seris refugium? Erige animum, &
ausulta,

NARRATIO.

II. Ubi ubi gentium Clementia si-
bi architecta est regnum, ibidem iti-
dem Asylum. Apud Græcos erecta
erat Ara misericordiæ, à qua ne-
minem violentus lictor abstrahere po-
Pausan. l. 1.
in Atticis. terat, & ne posset, inscriptio cavit;

hac ara tuebitur omnes. Romulus quo-
que scelèstissimis quibusque Asylum
Romæ constituit, seu locum, ubi im-
pietas omnis, (si eo se recepisset author S. Aug. 13.
de Cœv. Dæ
suum) extra ferrum esset, & vulnerum
dolores, & moriendi necessitatem. e. 34.

Ex quo autem Gentilis Roma in
Christianam abiit, illud vetus Romuli
Asylum Pontificia authoritate in tem-
pla translatum est, ea conditione, ut
nulli illuc confugientium vis intenta-
retur; sed quemadmodum populus Num. 35.6.
Israeliticus Civitatibus Refugii à Jo-
sue ordinatis gaudebat; ita Christianus
à Jesu vicariis definitis.

Sunt insuper alia Asyla, quæ sibi
magno numero struunt homines im-
pii; tot nimirum, quot fulera erigunt
stabiendiæ suæ improbitati.

At at nullum securius, nullum tu-
tius, quam in sinu, atque amplexu Chri-
sti Jesu. Hic peccatores recipit, & tue-
tur, fugientes insequitur, deinventis
gaudio triumphat.

§. I.

Christus peccatores recipit.

III. Acer textus deprædicaturus fau-
stissima Jesse Regis regni auspi-
cia, hæc non nisi fundamenta illorum
statuit: *Convenerunt ad David omnes, qui Davidis
erat amaro animo, & in angustia consti-
tuti, & oppressi are alieno, & ipse eos re-
cepit, factus eorum princeps.* 1. Reg. 22.3. Hæc erant
fundamenta regni, ac soli toto orbe
celebriteri. His fretus David extulit
fasces, & Solymarum obfirmavit, e-
rexitque imperium. Ego rebar sacrum
Hystoriographum illud celebraturum
à multitudine populi, siquidem: *In
multi-*

Prov. 14. 28. multitudine populi dignitas regis. Vel à multitudine divitiarum, ac thesaurorum. Non belle enim fulget majestas, nisi auro incrusted; aut valido numero quoque septa exercitu. Vel à rerum scientia. Quippe tunc belle regna administrantur, quando aut Philosophi regnant, aut reges philosophantur. Ecce vero audio in solis miseris, afflictis oppressis solidatum. Convenerunt ad eum omnes &c. Qualia quoq[ue] sunt hæc regni auspicia? Itane protegere oppresos, consolari afflictos, subvenire miseris regium est? Itane non tam armis, quam clementiâ, ac munificentia fuletur solium? Itane non tam auro quam centonibus effulget purpura? Ita sane, si nullum unquam, tum imprimis regnum David his primordiis ad summam amplitudinem, majestatemque assurrexit. Convenerunt ad David omnes qui erant amaro animo.

Quod si causam hujus mysterii profundius scrutati fuerimus, inveniemus hisce auspiciis, tanquam rudioribus linamentis benignissimum Numen ad umbrare voluisse regnum filii sui, filii David in eo consistere, quod omnes in angustia peccati constitutos, omnes à diabolo oppressos, omnes qui amaro, seu contrito futari essent animo recepturus esset. *Hic peccatores recipit.* Ostendere voluit hoc typo Filium suum in hunc finem missam in mundum, ut dispersos colligeret, errantes reduceret, captivos in veram libertatem assereret, emortuos vitæ redonaret. Manifeste in parente, quod Nepos facturus esset, nec pomum regium à proprio stipite procul casurum. *Hic peccatores recipit.* Nec venit vocare justos, sed peccatores.

IV. Prævidisse in Spiritu creditur
hoc Asylum idem Rex & Vates, quando felicitatem nonnullorum animantium admirans cecinit: *Petra refugium Herinaceis.* Velut S. Augustinus, & Chrysostomus legit: *Leporibus, & herinaceis.* Nam quis iste herinaceus, & unā lepusculus timidus; nisi peccator spinis peccatorum obsitus, & semper mala præsumente perversa conscientia pavidus? Vel quod refugium ipsorum præterquam Petra foraminibus in manibus, pedibus, pectori plenissima, Christus Dominus? Hic ô peccator universa creatura tibi Lethum intentante, frementibus, ac furentibus procellis, detonantibus desuper nubibus, terra sub pedibus nutante, orco in perniciem tuam rictum laxante, si te receperis Asylum invenies. Hic patent ostia, per quæ intrare valeas, quod abscondaris a furore Domini. Hic peccatis tuis contra te vindictam invocantibus, vocem non modo non reverberat Echo ultionis; sed voce sanguinis altius intonante omnino obtunditur. Hic si abscondi in tempore noveris, in tempestate ingruente tatus eris. Hic si rite crimina prioris vitæ dexteris, audire poteris illa a Filiō David verba consolatione exundantia ad Abiathar pusillanimem prolata: *Mane nobiscum ne timeas, si quis quaesierit animam tuam, queret eam, mecumque servaberis.* *2. Reg. 2. 2.* Jungere miki constanter, ac medullitus, & hostis tuus futurus est hostis meus, securitas mea securitas tua, salus mea salus tua. *Ne timeas:* Si ex te non habes unde salvabis, ex meritis meis id participabis. Si ob tua demerita mortis es reus, ob meam

*Christus |
Asylum.
Psal. 103. v. 27.*

meam innocentiam vitæ æternæ es candidatus. Si crimina tua Patris mei præcordia proritant ad Nemesin, submissio mea inflamat ad amorem. Ne timeas magis abhinc diligendus es à Patre meo propter me, quam sis odio habitus propter te.

1. Tim. 1.
13.

V. Quod si etiamnum hæreas pu-
fillanmis adhibeo hujus inauditæ clementiæ testem incorruptissimum
D. Paulum. Edicat ille, quid sentiat:
*Fidelis, ait, sermo, & omni acceptione di-
gnus, quod Christus IESVS venit in hunc
mundum peccatores salvos facere.* Fidus,
certus, & indubitatus, & cum omni studio,
& debita gratiarum actione acceptandus est hic sermo, quod Christus peccatores recipiat, & ad eos salvандos è sinu patris descenderit. Su-
mo testimonium ab omnibus qui pro-
pe conclamatâ spe veniæ ad vitam im-
mortalem assurrexerunt. Edicant hi
cujus præsidiis tecti, cujus gratiis in-
demnes, ac sospites servati. Edic pri-
mipila pœnitentium Magdalena à se-
ptem immundissimis, ferocissimisque
obtessa hostibus, & mancipata tyran-
nidi, quis te vitæ redonatam meliori
in libertatem afferuit? Dicit: *Hic pec-
catores recipit.* Edic Coryphe Aposto-
lorum, cecidisti graviter à fœmina e-
virata semel iterumque prostratus, ne-
gasti, quin & blasphemasti impiè Fi-
lium Dei, factus eras de principe sub-
ditus, de petra excetra, de sidere Lucifer,
quis te cadentem erexit, prostra-
tum in prioris subsellii dignitatē asse-
ruit, desperatum ad novam vitam ani-
mavit? Dicit: *Hic peccatores recipit.* Edi-
cant alii Publicani, & peccatores, pro-
digi, adulteri, vencisci quotquot exu-

tis tenebris lucem Evangelii ac regni
cœlestis conspexere, quis illis lumen
infudit, ut errorem agnoscerent, quis
vires sufficit, ut in viam redirent justi-
tiæ, quis ad Patrem misericordiæ pro-
digos reduxit? Dicunt, ac contestau-
tur universi: *Hic peccatores recipit*, &
eum qui venit ad illū non ejicit foras.
Hic profligatissimos quoque & suo-
met sanguine tintos ad se recurren-
tes fovet, ac amplectitur. Hic offensus
donat veniam, injuriis affectus cumula-
lat gratiâ, vilipensus offert gloriam.
Quis tantam non stupeat clemen-
tiam? Quis tam inauditam non depræ-
dicet misericordiam? Quis non reci-
procat affectum, & gratitudinem.

VI. Fingite quælo sicarium quem-
piam violentas regis filio manus intu-
lisse, ejus sanguine imbutam dexteram,
aut sicam etiamnum cruentam cir-
cumferre, & eapropter universum re-
gnum in flagitosissimum parricidam
inquirere, vindictā, ac extrema medi-
tari supplicia, nec ullum latendi locum
extra palatium regis ipsius parentis,
vel etiam extra ipsum conclave læsi le-
thaliter regis filii superesse. An existi-
matis in eo fore tutum? in spem ve-
niæ inibi venire posse, illum ipsum pa-
rentem in cuius natum truculentum
lævierat, aut ipsum læsum filium Asyl-
lum exhibitorum? In arcano conclavi
sui angulo recepturum, protectum,
illi patrocinaturū? Ægerimè id
vobis de ullo mortalium persuaserit
quispiam, quorum natura heu nimium
prona ad vindictam, ac rabiem. Sola
hæc domini Dei nostri clementia, sola
Davidis Regis nostri mansuetissimi
benignitas est, ut cum nos manus in
sanguine

Christi Ch-
mentia.

sanguine ejus inquinaverimus, & idcirco omnis creatura circa nos loriceatur, inferi ad nos devorandos rictum ducant, superi fulmina intentent, ipse nos in abscondito faciei suæ à conturbatione, & invasione creaturarum inumbret, vindicet, vim propulsit, indemnes conserver. O quam bonus Israel Deus etiam iis, qui non recto sunt corde! O nimium mitis animi placabilem patrem!

VII. In veteri Testamento nonnquam familiarius conversatus est Dominus cum justis hominibus, sed tanta cum gravitate, ac majestate, ut eum nec intueri fas esset, nec ad eum appropinquare. Arca illa Testamenti in qua tanquam in umbra Numen habitabat, tantæ majestatis erat; ut non nisi summo Antistiti indultum esset, semel in anno ad illam ascendere. Cum eadem per Iordanem tranduceretur, cautum cœlitus erat, ut spatium cubitorum duorum millium intercederet inter illam, ac populum, quatenus quidem illa duce noscent viam; nemo tamen accedere præsumeret. Eam cum proprius accessissent, aut etiam curiosius intuiti essent Philistini, occisi sunt septuaginta principes, & quinquaginta millia de populo Bethlames, ideoque exululavere: *Quis poterit stare in conspectu Domini sancti hujus?* Et cum Dominus ascenderet in montem legem latus ait: *Cavete ne ascendatis in montem nec tangatis fines illius; omnis qui tetigerit montem morte morietur.* Nec id mirum cui piam videri debet. Nam si lege Manlianâ cautum erat apud Assyrios ne quispiam Regem nisi vocatus accederet; si nemini indultum

erat Assverum accedere, nisi virgam clementiæ extendisset supra eum; an ad ingenerandam rudi populo æstimationem divinæ Majestatis eminentiorem, id ipsum præcipere consultum non erat?

Verum in Novo Testamento apparuit benignitas & humanitas Salvatoris nostri non jam in cœlo sed in terra, non jam supernis spiritibus sed hominibus bona voluntatis; ut jam non recedere jubeantur, sed accedere; non elongari sed appropinquare. *Venite ad me omnes qui laboratis, & onerati Matth. 11, estis, & ego reficiam vos, & ego recipiam 18. vos. Hic peccatores recipit.* O vocem amicam! o vocem omnis gratiæ ac humanitatis! o vocem pietatis, ac misericordiæ.

Utinam, o utinam in extremo agone luctantis animæ hæc vox infonaret in auribus meis. Utinam mihi concederetur tuba argentea in tantum animata sono, ut in omnium peccatorum auribus reverberaretur: *Hic peccatores recipit.* Utinam mihi spiritus ille, ac tuba eveniret novissima nos universos è pulvere mortalitatis excitatura, quatenus in toto exaudiar mundo infonsans: *Hic peccatores recipit.* Hic non venit vocare justos, sed peccatores. *Hic illus misericordiæ tuæ viscera exhibet,* sinum pietatis aperit; accedentes benignissimè complectitur. Nolite itaque confidere terræ, ne vos, ut quondam Core, Dathan, & Abyron absorbeat. Nolite confidere pelago ne fluctibus perinde ac Pharaonem cum exercitu suo, & orbem universum, demptis his quatuor animis involvat. Nolite spes vestras ponere in aëre, ne contagione pesti.

R. t.

pestilentiae inficiat. Nolite perperam creaturis adhærere, ne tandem excedant in tormentum adversum vos. Si omnia vobis interitum machinatur, hic recipit, & quantumvis supra capillos capitum numerus criminum ascendat, pœnitentes à te neutiquam excludit.

§. II.

Christus fugientes querit.

*Christus
querit fu-
gientes
Dionys. Ar.
Ep. ad De-
mop.*

VIII Quid ajo non excludit? reci-
quo quod dixi. Etiam summa-
cum alacritate illos præstolatur, inde-
fessoque studio illos venatur; stat foris
& pulsat quatenus aditum apud obsti-
natiſſimos quosque obtineat.

Miratur hunc Domini zelum Dio-
nysius Areopagita, & stupore ac extasi
plenus exclamat: *Quid quod à se aversos
ac resilientes amatoriè sequitur, conten-
ditque ac deprecatur, ne se deserant īi,
quos tanta vi amorū inquirit?* Quid
quod deliciis resolutos, ventri deditos,
Mammonæ obnoxios benignissimè
tolerat, immo promissionibus alle-
stat, casibus relevat, minis cogit ad se
appropinquare. Quanta hæc bonitas,
quanta clementia ac dignatio!

*Ezech. 20.
32.*

IX. Ad eam devolutus erat mali-
tiam populus Israeliticus, ut cervice e-
recta Domini sui jugum moliretur ex-
cutere, diceretque: *Erimus sicut gentes,
& cognationes terra, ut colamus ligna, &
lapides.* Non serviemus Domino, nec
mandatis ejus obtemperabimus, nec
hostias ultra litabimus illi; sed conver-
temur ad lapides, & ligna. Hæc erunt
Numina nostra, hæc invocabimus,
hæc adorabimus, his vota dicabimus,
his voverebimus hostias.

Quid ad hæc Dominus? Num ex-
templo prout merebantur ex albo e-
lectorum suorum expungit? Num ful-
minibus quatit? num ad Tartara de-
turbat? Audite bonitatem Domini
Dei nostri: *Vivo ego dicit Dominus Deus, Ibid.
quoniam in manu fortis, & brachio exten-
to, in furore effuso regnabo super vos.* Vos
meditamini fugam à me, ego insepar-
fugientes, apprehendam titubantes,
cogam reluctantates. *Non relinquam vos*
(scribit S. Hieronymus) *neque contem- S. Hier. b. 1.
nam, ut fugaces servos Domini negligen-
tes solent contemnere;* sed ad meum re-
traham imperium, & brachio extento
in pristinam redigam servitutem, &
regnabo super vos, ut velitis nolitis me
regem habeatis. *Vivo ego dicit Domi-
nus, &c.* Ego vos plantavi in gloriam
meam, & vos alteri extra me mancipa-
re nitimini; ego id haud feram, glo-
riam meam alteri non dabo. Ostendam
vobis esse opus manuum mearum,
& regnabo super vos. Et numquid
Deo interest nostra, aut quidpiam
commodi ex illis perversis Judæis, per-
inde ac ex mancipiis Dominorum ter-
restrium in illum redundabat? Nihil
minus. Sola ipsius bonitas illum mo-
vit, sola dignitas, ac justitia ad id, quod
suum erat, retinendum impulit.

X. Non minus stupendus est ca-
sus in Ario Balaam signatus. Venit
hic evocatus à rege Balaac ad fulmi-
nandum populum Dei, & ut ab inferis
edi'ceret modum effingendi fulmina,
dirasque ac furias effundendi, arripit
virgam, circulum circinat, dæmonem
adjurat, Eumenides incitat. Credi-
deram hic certo certius Megæram
quampiam ex abyſſo putei internalis
advoc-

h.
Bonus non exoratus adeſt.
Num. 22.
Theod. q.
40. int.
Num.

advolaturam, responsuramque. Cum enim vel non invocata acceleret, an adjurata venire detrectabit? Heu nimis pronus est Orcus nostrum ad interitum! Nihilo minus quæ domini Dei nostri clementia, ac bonitas est capistrato Tartaro, ipsem nec adlocutus quidem adfuit. *Respondit illi Deus* ait sacer textus. *Quis ille? Non is qui rogarat suos fuerat* (interpretatur Theodoreetus) sed *is, quem ignorabat*. Ah quoties id ipsum nobis evenit, ut Orcum in ore circumferamus, immo millenos, ac myriades dæmoniorum invocemus, aut aliis imprecemur, nec tamen Diabolus, sed respondet nobis Deus. Tu optas, & impetraris alteri malum à Sathanæ, Numen immutat diras tuas in bonum ipsius, ex tao veneno conficit ei theriacam omnium nobilissimam, ac efficacissimam.

XI. Omnem verò admirationem superat (ut alia mittam) prodigium Bonitatis divinæ homini extremè siderato exhibitum. Is incassum Orco in vota evocato Numen ipsum in coronidem impetratis suæ ad duellum evocare ore suo sacrilego præsumpsit. Quis hic non expalluisset de cœlo fulmina improbum conquassatura caput? Aut quis non esset ominatus ex gehennalis incendit clibano flamas evolatas, aut Numen alia ratione nomen suum vindicaturum?

Priani. in lob. 5.15. v. 25.

Urianus apud Balduinum recenset ab alio itidem emotæ mentis homine idem scelus attentatum, & libilasse Dominum mussæ, quæ nec quicquam inferior Davide, superbum hunc, ac minitantem cœlo Goliathum ex equo

deturbatum, sibilis, salibusque præsentium exposuit.

De alio supparis blasphemiarum, ac dementiarum monstro perhibent alii, ipsum felleo in superos corde motū, tonante cœlo, præcepisse famulis tela telis retundere, & sua retorquere æneis fistulis fulmina. Renitentibus ipsis, ille met sclopum, quem apprehenderat ejaculatus est, sed suo damno ac interitu. Ut discant impii revereri, & non temnere Divos. Quippe ictus fulmine disparuit, nupiam nisi forsitan in Tartaro visendus.

Quis hæc patiaque non timuisset *Exemplum
divina clem-
erentia sin-
gulare.* eventura scelesto nostro capiti? Sed est apud Deum misericordia, & justitia, est tempus miserendi, & vindicandi. Non abnuit duellum infandū, Numen, pudori sibi duxit, evocatum non comparere. Sed quo putatis eventu?

Nos insultamus inferioribus, opprimimus, conterimus, quantum in nobis est adversarios nostros, demergimus si fieri posset, vel in cochleari aquæ. Quid Numen tremendum, & adorandum? Immo quid adhæc effrons peccator? Apparet Dominus in nube lucida, propriusque, ac propius accedit. Nec etiamnum miser homuncio percellitur, quin & insultat, gladium stringit, sclopum jam jam explosurus adaptat. Quid hic mirer an scelus, & dementiam hominis; an infinitam, incomprehensamque Numinis patientiam, ac bonitatem, latet. Nube proprius admota, haud alia vibrat fulmina, præter spicula amoris. Quippe apparuere mox illi in nube exaratæ hæc plena pietatis, ac gratiarum literæ: *Miserere mei Deus.* Quibus

R. 2

per-

perfectis extemplo miser prostratus in terram se victum fassus est, identidem ingeminauit: *Miserere mei Deus. Misere re. Misericordia tua Domine in eternum cantabo*, quod me indignissimam creaturam tuam ex infinita misericordiae tuae excessu æternum non damnaveris. O viscera misericordiae infinita, quod me allatramen canem in miserationibus æternis sustinueritis. Fateor abominandum scelus meū, quod detestor, ac detesto, non alia de causa, quam quod te summum bonum meum irritaverim, &c. &c.

S Bernard. litissimo Patre: *Domine quis similius tui, quis non stupeat charitatem Dei spreti, & revocantis.* O flammam intensissimam, que vel chalybea edomet præcordia; vel Scythicum dissolvat gelu, vel glaciem durissimam fervore faciat! *Quis non stupeat charitatem Dei spreti, & revocantis.*

Si Magnatum quispiam vilissimam terræ filiam multis annis insequeretur, plurimisque excogitatis adinventionibus ad sui dilectionem trahere nitetur, mirum id valde esset, atque inauditum, quantum istud Monarcham universi Deum cœli, & terræ, mancipium diaboli querere annis plurimis, ad sui amorem perditam Æthyopissam inclinaturus. Excedit id omnem fidem, atque intellectum humanum, nec tam prudentis, quam insipientissimi Amalii facinus esse videtur. Et tamen quæ Domini Dei nostri clementia est, ipse spretus, & illusus vilissimum, indignissimumq, omni gratiâ homuncionem procatur, nec dum illi vita superstes ad sui pellicere amor desistit.

XII. Hunc Domini zelum nobis Christi hodierni Evangelii lectio in bono pa-
store spectandum exhibet. Ille enim est Pastor ille, qui perditâ ove unicâ ex centenis, nonaginta novem relictis ve-
nit quæsum eam, quæ perierat. Ille est, qui lapsis in peccatum perduelli-
bus spiritibus, & cœlo perinde ac de-
serto reddito, relictis ibi residuis ovi-
bus, id est Angelis descendit perditam quæstiturus hominem. *Nusquam enim Angelos apprehendit, sed semen Abraham apprehendit*, ait Doctor Gentium. Fu-
git Deum homo, fugientem hominem Deus pro sua infinita misericordia, ne se in æternæ damnationis præcipitet barathrum insequitur. Nisi enim is in-
sequeretur, nisi is revocaret, nisi pa-
tientia, ac longitudo reduces præ-
stolaretur actum de nobis esset. Eheu
quot jam ardent mihi noti, & amici,
ardebuntque in æternum, & vel me
peccatorem etiamnum querit, & ad
pœnitentiam revocat. Nonne hoc est
relinquere nonaginta novem, & quæ-
rere ovem, quæ perierat? O Misericordia mea, ô salus mea, ô redemptio
mea, profiteor me tantum obstrictum
pro hac dilatione, quantum si de facto
ex Orci faucibus extractus fuisset.
Erat (miserum me!) officium meum
te indies offendere, tuum (quæ pie-
tas?) in momenta revocare. Longè
eram à te, & non pepercisti tibi, quo-
minus quereres me. Ego injuriis in
te, tu in me beneficiis agebas. Ego
fugiebam, tu sequebaris, & perinde
ac dilectum inclamabas: *Revertere,*
revertere, suscipiam te. Sint benedicti
gressus tui, ac viæ tuæ, in quibus me
quereras, sit benedicta patientia tua,
quæ

quâ me resipiscentem præstolabaris; sit benedicta hora, qua referata est porta gratiæ, & auditum: *Hic peccatores recipit.* Hic querit ovem quæ perierat, qui quondam ut Leo rugiet. Hic querit, qui tandem ovibus datum dexteram, hædis autem sinistram. Hic querit in tempore, ne fulminet à se in æternitate.

§. III.

Christus triumphat de ove inventa.

Christus gaudet de peccatore unverso.

Ibid. v. 5. 6.

Iob. 22.

Mal. 2. 17.

XIII. **I**Am me in augé constitisse arbitrabar, nec superesse quod tantæ adjicerem charitati. Altius me tamen promovet Evangelii lectio, quum dicit: *Et cum invenerit imponit in humeros suos gaudens, & veniens domum convocat amicos, & vicinos dicens illis: Congratulamini mihi, quia inveni ovem meam, quæ perierat.* Nam quamvis illi salus nostra tanti constiterit, magis tamen de salute nostra lætatur, quam de labore, ac morte sua fuerat sollicitus. Non quod divinæ bonitati aliquid inde obveniat: (*Quid enim prodest Deo si justus fuerit, aut quid conferes ei, si immaculata fuerit vita tua?*) sed si accedere posset illi Oceano deliciarum gutta quæpiam lætitiae, vel exinde deflueret, quod summam suam misericordie communicet bonitatem, & mereatur de iis, à quibus spretus, ac desputus fuerat.

Laborare, ac desudare dicitur Dominus in sustinendo peccatore (*Laborare me fecisti in iniquitatibus vestris, ait ipse per os Malachæ Prophetæ*) jam vero per pœnitentiam peccatore onus criminum suorum decollante, quieticit, gaudio triumphat, sabbathum ce-

lebrat. *Imponit in humeros suos gaudens.* Et quam gravem olim senserat in eo quærendo sarcinam crucifigentis; tam leuem, & amabilem dicit sarcinam resipiscentis.

XIV. **H**anc lætitiam efficacissimè *Christus probaturus tripli ad convincendum intellectum nostrum utitur argumento.* Primò enim sumpta de pastore parabola ait: *Quis ex vobis homo, qui habet centum oves, & si perdiderit unam ex ipsis, nonne dimittit nonaginta novem in deserto, & vadit ad eam quæ perierat, do-* nec inveniat eam? Et si invenerit imponit humeros suos gaudens, & veniens domum convocat amicos, & vicinos dicens illis: *Congratulamini mihi, quia inveni ovem meam, quæ perierat.* Ex quo antecedente consequens hoc infert: *Dico vobis, quod ita gaudium erit in celo, super uno peccatore pœnitentiam agente.* q. d. Si ille pastor inventâ unâ oviculâ suâ tantis incedit lætiis, qui laborem illi modicum impendit; ut devellere ejus lucrum accipiat, aut de carnibus ejus exaturetur: ego qui sanguinem meum pro iis effudi, qui eas propriis meis carnibus laganavi exporrigerem in gaudia frontem non debeo? Si ille invalescit gaudio de pecore sibi in usum indulto, an me de homine, à me condito in gloriam meam, emortuo in peccatis, & jam redivivo justius non est triumphare?

XV. Alterum desumit ex comparatione minoris commodi ad majus; dicens: *Quæ mulier habens drachmas decem, &c.* q. d. Drachma est res exigua, ac minimum pretium, & nihilo minus mulier quæpiam, si perditam invenerit, exilit gaudio, divulget læti-

R r 3 iam,

tiam , ad symposium hilaritatis cogit socias, & vicinas. Ego qui hominem Numismatum ad imaginem meam excudi , animi mei gaudia non contestabor ? Nonne æquius est de aureo numismate invento exultare , quam da plumbeo ?

XVI. Tertium argumentum in eodem capite S. Lucae mox subdit de Filio prodigo , profligata substantia suâ ad patrem redeuntem ; & ab eodem inæstimabili animi gestientis tripludio excepto . Quod si itaque carnalis parentis viscera exultant super degenerem filio ad frugem se recipiente , cœlestis Pater non commovebitur de filio in spiritu gratiæ pristinæ redonato ? Comitantur enim sese invicem gaudia , & ubi majus lucrum , ibidem & gaudium festivius invalescit.

Hæc sunt mirabilia , hæc prodigia divinæ pietatis , quæ in hominis peccatoris conversione operatur . Non tantum appropinquantem suscipit ; sed & elongantem à se requirit , & cum jubilo inventum reducit . Revocat enim errantem , invitat repugnantem , expectat torpentem , amplexatur redeuentem , gaudet super pœnitente , triumphat in constante . Quis hæc non stupeat ? Quis ad ea misericordiæ prodigia in spem non erigatur ? Quis tanta Bonitatis Numen non colat , ac deveneretur ?

XVII. Definiat hic mihi quispiam ad an : i sui placitum : Deum esse sphæram , quæ instanter volvitur & in ipsa revolutione jugi gaudet quiete . Veniat alter dicatque : Deus est fons se ipsum generans , & in orbem largissimo beneficiorum profluvio exundans . Vel est mare interminum , & nul-

*Per definitiones va-
ris.*

la ingenii cymbâ trajiciendum ; in cuius attributorum finibus , quò quis ultra carbasa sua laxat , eo minus le enavigasse deprehendet . Accedat tertius , suamque edisserat sententiam : Deus est , cujus nutu rotantur imperia , cujus nictus lceptra ac orbes , non fecus ac pilas quaspiam reciprocat . & purpuræ in centones commutat . Deus est qui verbo unico terræ molem in cardinibus suis constituit , cœlum in fornices arcuavit , elementa suo quævis loco concinnè disposuit , universa ex chao sui nihil eduxit . Dicant , decidant , definiant alii , ut ut velint , mea est , quæ Davidis sententia : *Deus noster Deus salvos faciendi.* Deus cui proprium est misereri & parcere ; quærere & salvare . Deus meus est qui peccatores recipit , qui non vult mortem peccatoris , sed ut convertatur & vivat . Hic Deus meus est sine qualitate bonus , sine quantitate magnus , sine situ præsens , sine habitu omnia continens , citra locum ubique totus , citra tempus sempiternus , citra ullam sui mutationem mutabilia operans , citra ullum terminum misericordiam suam diffundens . O verè bonum , ô verè amabile , ô verè pietatis ac misericordiæ inexhaustum Numen ,

Si ergo tunc erant appropinquantes ad JESUM peccatores , & publicani , & curiosus Deo tuo approxima , ante thronum gratiæ ipsius provolvere , ut misericordiam consequaris , & gratiam invenias in tempore opportuno . Hic audis , peccatores recipit , & querit , quos in altera vita reprobatos fulminat . Hic in vita te præstolatur , quem post mortem ultro accendentem suum

mor

non agnoscit. Hic largissimè gratiam offert, quam ibi vel sanguineis in æternum lachrymis non exorabis. Festina itaque perinde atque immundus ad fontem limpidissimum, cœcus ad sollem justitiae, & veram lucem, quæ illuminat omnem hominem errabundum in vita sua; tanquam saucius ad medium, tanquam moribundus ad vitam, tanquam ovis, quæ perierat ad pastorem suum tanquam peccator ad Iesum, qui salvum facit à peccatis populum suum. Festina autequam veniat diluvium dissipans terram; antequam veniat dies Domini terribilis & amara valde. Accede securus quia apud Do-

minum propitiatio est & misericordia. Dic cum Psalmista: Erravi, sicut ovis *Psalm. 118.* que perii, tu me suscipe miserrimus mei, & deduc me ad ovile sanctorum tuorum. Ego sum drachma illa perdita, accende lumen intelligentiae tuæ, & præsta, ut scopis pænitentiae purgatus, & inventus, in thesaurum divitiarum tuarum inscrat. Ego sum prodigus ille, qui omnem dilapidavi substantiam, suscipe me Pater revertentem ad te. Jam non sum dignus vocari filius tuus, fac me sicut unum de mercenariis tuis. Fac ut quod ore tuo sacro sancto, & inviolabili promisisti, id ipsum in me gratia tua adimplatur. Fiat.

CONCIO XXXIII.

IN DOMINICA IV. POST PENTECOSTEN.

ex hoc jam homines eris capiens. *Luc. 5.*

ARGUMENTUM.

AN LICEAT HOMINES CAPERE.

I.

Propositiōnē & mundus pelago, & homines piscibus illi innatantibus conseruntur. *Aud.* Diversæ sunt species si non itidem genera piscium: diversi pariter ordines, gradus complexiones, familiæ hominum. Pisces hinc inde reciprocantium fluctuum exti- bus jaētantur; & homines variis tentationibus, & mutationibus obnoxii. *Homines pisces.* Ludunt hi in mundo suo, terra; ludunt illi in mundo suo oceano, atque in utriusque ludit sapientia & potentia Dei. *Prov. 8. 30.* Majores pisces minoribus infidiantur, eosque depascuntur; (Grandior enim quisque & robustior minorem inferiore inque devorat) nec minus juxta receptam paternam *homo homini lupus.* Pisces ventre incubant aquis; ita & ho-